

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری خبر داد:

تامین اعتبار پاداش پایان خدمت بازنشستگان سال های ۹۵ و ۹۶ وزارت علوم و موسسات آموزش عالی

با پیگیری‌های انجام شده، پاداش پایان خدمت
همکارانی که در سال‌های ۹۵ و ۹۶ بازنشسته
سده‌اند، تامین اعتبار شده و طی ماه‌های مهر، آبان و
آذر توسط خزانه‌داری کل کشور پرداخت خواهد شد.

سرخط اخبار:

- ✓ معاون اول رییس‌جمهور در جلسه شورای عالی عتف تصریح کرد: به رغم محدودیت‌ها، مدولت بودجه برنامه‌های پژوهشی و تحقیقاتی را تأمین می‌کند
- ✓ دکتر آهنچیان مطرح کرد: لزوم مشارکت دانشگاه‌ها با طرح «مهارت‌افزایی و ارتقای توان اشتغال‌پذیری دانشجویان کارشناسی»
- ✓ دبیرستاد امور رفاهی اعضای هیات علمی وزارت علوم عنوان کرد: بهره‌مندی از تخفیف‌های مجموعه فرهنگی، آموزشی پردیسان مشهد در ایام سوگواری محرم و صفر
- ✓ مدیرکل امور اداری و پشتیبانی وزارت علوم خبر داد: افزایش صد درصدی وام مسکن اعضای هیئت علمی
- ✓ گزارش پیشرفت علم و فناوری جمهوری اسلامی ایران

بر اساس نتایج رتبه‌بندی بین‌المللی تایمز ۲۰۱۹؛

۲۹ دانشگاه ایرانی در جمع برترین دانشگاه‌های جهان قرار گرفتند

بر اساس اعلام تازه‌ترین نتایج رتبه‌بندی بین‌المللی تایمز ۲۰۱۹، حضور دانشگاه‌های کشور در این رتبه‌بندی برای نخستین بار با رشد چشمگیر ۶۰ درصدی مواجه شده است که بر همین اساس ایران نیز رتبه اول را در بین کشورهای اسلامی کسب کرد.

دکتر محمدجواد دهقانی سرپرست ICS گفت: پایگاه رتبه‌بندی تایمز یکی از معتبرترین نظام‌های رتبه‌بندی بین‌المللی است که دانشگاه‌های جهان را رتبه‌بندی می‌کند. در سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۴ از ایران تنها یک دانشگاه و در سال ۲۰۱۵ دو دانشگاه صنعتی شریف و صنعتی اصفهان در این رتبه‌بندی حضور داشتند.

وی تصریح کرد: در سال ۲۰۱۶ تعداد دانشگاه‌ها به ۸ مورد، در سال ۲۰۱۷ به ۱۳ دانشگاه و در ۲۰۱۸ این تعداد به ۱۸ دانشگاه افزایش یافته است. در رتبه‌بندی اخیر در سال ۲۰۱۹ با ورود ۱۱ دانشگاه جدید شاهد حضور ۲۹ دانشگاه از جمهوری اسلامی ایران در جمع ۱۲۵۸ دانشگاه برتر جهان از ۸۶ کشور بوده است.

مفاهمه نسلی؛

گرمابخش فضا و محیط‌های آموزشی

توضیح و تبیین حیات اجتماعی و فرهنگی حاکم بر محیط و فضاها، از جمله دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی؛ از دریچه نسل که گاهی تحت عنوان تحلیل نسلی از آن یاد می‌شود، در نوشته‌های علوم اجتماعی و مطالعات فرهنگی جایگاه ویژه‌ای دارد. این امر با توجه به تغییرات شدید و پر تنوعی که میدان‌های اجتماعی و فرهنگی از جمله میدان دانشگاه تجربه می‌کنند، و نمایی از حیات و پویایی آن‌ها را تشکیل می‌دهد، اهمیت دو چندان پیدا کرده است. بی تردید این وضعیت در عصر و زمانه‌ای که با صفات و شرایطی چون چند فضایی و بی قیدی زمان و مکان معنا و تعبیر می‌شود، نیازمند مذاقه و تأمل بیشتر است.

در نگاه اول این نظر مطرح بود که هر نسلی در پیوند با حوادث و رخدادهای اجتماعی، سیاسی و فرهنگی زمانه خود تعریف می‌شود. بر این مبنا دوره‌های تاریخی تجربه شده که جایی را در حافظه تاریخی ملت‌ها و جوامع پیدا کرده بودند و در کنار تغییراتی با آهنگ، سرعت و حجم وسیعی همراه شد، مجموعه کنش و توسعه جمعی را به نمایش گذاشت. یکی از بارزترین این نمونه‌ها، به میان آمدن بحث دهه شصتی‌ها، هفتادی‌ها و امثالهم بود که تصور نسل اجتماعی خاصی را در خود مستتر کرده و موجب پیدایش هویت نسلی تمایزبخش شدند. لیکن برخی از اندیشمندان مباحث نسلی بر این اعتقادند، که نسل‌ها و تحولات مربوط به آن را نمی‌توان در قالب واحدهای زمانی مشخص چون دوره‌های ده ساله مورد ارزیابی و داوری قرار داد. بلکه با استفاده از تحولات مشترک یک دهه و بیشتر از آن می‌توان تجربه نسلی را مورد بازشناسی و تحلیل قرار داد. آنچه مهم است، هر نسلی با مجموعه‌ای از ایزه‌ها، ارزش‌ها و کمال مطلوب‌هایی که می‌توانند وجوه مادی و فرامادی داشته باشند تعریف می‌شود. با این نگاه باید قدری از معناسازی برای نسل که مبتنی بر بیان فاصله بین پدر بزرگ‌ها، والدین و فرزندان باشد باید فاصله گرفته و از ذهنیت نسلی که در نزد نظریه پردازان فرهنگی و نیز روانکاوان نسلی درخور توجه است استفاده کنیم.

(ادامه مطلب در صفحه پایانی خبرنامه)

سخن‌آه اول

دکتر غفاری،
معاون فرهنگی
و اجتماعی
وزارت علوم

اشاره:

دکتر عبدالرضا باقری، قائم مقام وزیر و رییس مرکز هیات‌های منا و هیات ممیزه مرکزی وزارت علوم در گفت‌وگوی اختصاصی با خبرنگار آموزش عالی، به مسائل کلان آموزش عالی در دوران جدید پرداخته و از تشکیل شورای مشورتی برای انتخاب مدیران ارشد آموزش عالی تا برنامه‌های اصلی وزارتخانه از جمله طرح بهره‌وری و ارزش آفرینی اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و دیگر موسسات وابسته سخن گفته است. آنچه در زیر می‌آید، مشروح گفت‌وگو با دکتر باقری است.

لطفا در خصوص سیاست‌های کلی وزارتخانه در دوره تصدی جناب آقای دکتر غلامی توضیح دهید؟

با سلام و عرض ادب خدمت همه همکاران پرتلاش در آموزش عالی، استادان، کارکنان و دانشجویان و تشکر از همکاری‌های ارزنده آن‌ها، از مهمترین سیاست‌های کلان در این دوره می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- ۱- تلاش برای ایجاد فضای آرام و بدون تنش در دانشگاه‌ها به عنوان پیش شرط ضروری برای توسعه علمی
- ۲- برقراری تعامل موثر با همه بازیگران عرصه آموزش عالی در بدنه دولت، مجلس شورای اسلامی، ستاد انقلاب فرهنگی و سایر دستگاه‌ها و نهادهای ذیربط
- ۳- ایجاد ارتباط تنگاتنگ بین ستاد و صف برای اتخاذ تصمیمات درست و فراهم کردن زمینه برای اجرای آن‌ها
- ۴- پرهیز از بزرگنمایی مشکلات و به جای آن تلاش برای ایجاد امید و اعتماد
- ۵- تلاش برای ارتقای جایگاه دانشگاه‌ها و موسسات پژوهش و فناوری و نقش موثر آن‌ها در مسائل کلان و البته پرهیز از وعده وعیدهای بی‌حاصل و افزایش مطالبات از آموزش عالی

طی این مدت تعدادی از مدیران در ستاد و همینطور در دانشگاه‌ها و سایر مراکز آموزش عالی تغییر یافته‌اند، در این خصوص توضیح دهید.

از آنجاکه دولت دوازدهم در ادامه فعالیت همان دولت تدبیر و امید در دولت یازدهم بوده است، نگرش کلی بر این بوده است که حتی‌الامکان کمترین تغییرات صورت گیرد. در عین حال در مواردی که ضروری بوده است، حسب نظر وزیر شورای مشورتی زیر نظر ایشان تشکیل شده و همکاران جدید با توجه به معیارهای زیر انتخاب و معرفی شده‌اند:

- ۱- شایستگی‌های علمی و اخلاقی و برخورداری از توان مدیریتی
  - ۲- داشتن انگیزه بالا برای خدمت به آموزش عالی
  - ۳- مقبولیت در بین همکاران
  - ۴- معتقد به پیشبرد سیاست‌های اعتدالی دولت تدبیر و امید
  - ۵- حتی‌الامکان به لحاظ سنی جوان تر بودن از مدیران گذشته
- به طور اجمال مهمترین چالش‌های پیش روی آموزش عالی را توضیح دهید.

قبل از پرداختن به چالش‌ها، لازم می‌دانم اشاره‌ای کوتاه به خدمات ارزنده همکاران خودم در آموزش عالی داشته باشم. تربیت نیروی انسانی کارشناس و متخصص در همه حوزه‌های مورد نیاز کشور به نحوی که امروز به غیر از

موارد بسیار نادر و یا حوزه‌های جدید علمی نیازی به اعزام دانشجویان نداریم. تولیدات علمی پرآستانه دیگر اقدامات ارزنده دانشگاه‌ها و موسسات پژوهش و فناوری است. با همه این موفقیت‌ها، تقاضای اجتماعی از دانشگاه‌ها در دهه ۸۰ برای پاسخگویی به آموزش جوانان متقاضی تحصیل باعث توسعه کمی بی‌رویه در آموزش عالی و زیر نظام‌های وابسته شد که افت کیفیت مهمترین پیامد آن است. تعدد مراکز سیاستگذاری و اجرا علیرغم وجود قانون تشکیل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و شرح وظایف آن از دیگر مشکلات موجود در آموزش عالی است که لازم است برای پیشبرد بهتر و همه جانبه توسعه علمی کشور برای رفع آن تدبیری اندیشیده شود.

مهمترین برنامه‌ها و اقدامات وزارت چیست؟

در صدر همه برنامه‌ها، اجرایی کردن برنامه ارائه شده توسط وزیر به مجلس شورای اسلامی در هنگام رأی اعتماد است که کمیته‌ای متشکل از نمایندگان همه حوزه‌ها تشکیل شده و تمام اقدامات اجرایی ذیل هر برنامه همراه با زمان‌بندی تهیه و در دست پیگیری است.

با اقدام خوب روابط عمومی برای انتشار این نشریه خبری، حتما معاونان محترم گزارشی از فعالیت‌های در دست انجام را توضیح خواهند داد اما من به اختصار به رئوس برخی از فعالیت‌های در دست انجام در حوزه‌های آموزشی و پژوهشی اشاره می‌کنم:

اجرایی کردن مصوبات آمایش آموزش عالی، مهمترین برنامه در دست انجام است. به عنوان نمونه اجرایی کردن مصوبه شورای عالی اداری در خصوص مراکز آموزش عالی علمی - کاربردی وابسته به دستگاه‌های اجرایی و کاهش قریب ۶۵۰ مورد از آن‌ها از مهمترین اقدامات این حوزه برای اطلاع امور است.

• سطح‌بندی موسسات و تعیین مأموریت متناسب با ظرفیت آن‌ها در چارچوب برنامه ششم به عنوان برنامه‌های محوری بین‌المللی، ملی، منطقه‌ای و محلی

• ساماندهی موسسات تازه تأسیس

• طرح افزایش مهارت و اشتغال‌پذیری دانشجویان دوره‌های کارشناسی

• آماده‌سازی طرح بهره‌وری و ارزش‌آفرینی اعضای هیئت علمی، بدون شک حق‌التدریس بسیاری از ارزش‌های تعلیم و تربیت کشور را خدشه‌دار کرده و اثرات منفی و جبران‌ناپذیری بر پیکره آموزش عالی کشور داشته است.

در این طرح که توسط تعدادی از صاحب‌نظران آموزش عالی در دست تهیه است، احیای شأن علمی، کرامت و جایگاه اعضای هیأت علمی، ارتقای کیفی و ارزش نهادن به کلیه فعالیت‌های آموزش، پژوهش و فناوری آن‌ها و به عبارتی ایفای نقش موثر اعضای هیئت علمی در آموزش، پژوهش و فناوری به جای بار موظف رایج و معمول در آموزش عالی مدنظر است. این طرح پس از آماده‌شدن در معرض اظهار نظر همکاران دانشگاهی قرار خواهد گرفت تا پس از دریافت نظرات اصلاحی اجرا شود.

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری خبر داد:

تامین اعتبار پاداش پایان خدمت بازنشستگان سال‌های ۹۵ و ۹۶ وزارت علوم و موسسات آموزش عالی

دکتر منصور غلامی در خصوص پرداخت مطالبات پاداش پایان خدمت بازنشستگان دانشگاه‌ها، موسسات پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری اعلام کرد: با پیگیری‌های انجام شده و همکاری‌های موثر سازمان برنامه و بودجه، پاداش پایان خدمت همکارانی که در سال‌های ۹۵ و ۹۶ بازنشسته شده‌اند، تامین اعتبار شده و طی ماه‌های مهر، آبان و آذر توسط خزانه‌داری کل کشور پرداخت خواهد شد. این تخصیص اعتبار پیرو پیگیری‌های حضوری و مکاتبات وزیر علوم با رئیس سازمان برنامه و بودجه در چند ماه اخیر صورت گرفته است.

دکتر غلامی در نامه‌ای که تیرماه امسال خطاب به رئیس سازمان برنامه و بودجه ارسال کرد، افزایش اعتبارات متمرکز این وزارتخانه از جمله ابلاغ ۳,۵۰۰ میلیارد ریال برای پرداخت پاداش پایان خدمت اعضای هیئت علمی و غیرهیئت علمی را خواستار شده بود. همچنین وزیر علوم در بخش پایانی این نامه، "لزوم توجه به شأن ارزنده خانواده آموزش عالی به منظور پاسداشت زحمات بازنشستگان معزز" را یادآور و "اقدام عاجل سازمان برنامه و بودجه برای ابلاغ اعتبار معادل ۳,۵۰۰ میلیارد ریال به این وزارت از محل ردیف‌های مرتبط ذیل جدول شماره (۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۷" را خواستار شده بود.

از دیگر حوزه‌های مورد تأکید، تقویت فعالیت‌های حوزه فناوری با تقویت پارک‌های علم و فناوری، هم‌افزایی بین حوزه‌های فناوری با سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران، طرح تخصیص اعتبار پژوهشی متمرکز، توسعه سیستم‌های پشتیبانی نوآوری و خرید تجهیزات، تشکیل تیم‌ها و ساختارهای منسجم در موسسات برای مقابله با چند چالش مهم ملی و تشکیل کنسرسیوم با مشارکت ۱۳ دانشگاه برای کار روی آلودگی‌های زیست محیطی که طرح مشترک با سازمان محیط زیست کشور است، از جمله اقدامات مهم حوزه پژوهش و فناوری است.

توسعه فعالیت‌های بین‌المللی، پیگیری طرح اقتصاد مقاومتی، ارتقا ۵ دانشگاه و ۵ پژوهشگاه کشور به تراز بین‌المللی از دیگر اقداماتی است که در دست انجام است.

همکاران عزیز؛
به شما که ریشه درخت
دانایی و بالندگی این جامعه از
سرچشمه کوشش و همت‌تان
سیراب می‌شود، درود
می‌فرستیم و در سال تحصیلی
جدید برایتان تندرستی و
سعادت آرزو مندیم.

در گفت‌وگو با دکتر محمدرضا آهنچیان، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی مطرح شد؛

لزوم مشارکت دانشگاه‌ها با طرح «مهارت‌افزایی و ارتقای توان اشتغال‌پذیری دانشجویان کارشناسی»

لطفا برنامه‌های دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی را درباره طرح «مهارت‌افزایی و ارتقای توان اشتغال‌پذیری دانشجویان کارشناسی» بیان کنید؟

پیش از هر چیز باید دو مفهوم کلیدی در این طرح را روشن کنیم تا از بروز خطاهای بعدی و شکل‌گیری انتظارات ناصواب پیشگیری شود. منظور ما از اشتغال‌پذیری «مجموعه‌ای از موفقیت‌ها، مهارت‌ها، دانسته‌ها و در مجموع شایستگی‌های فردی است که دانش‌آموختگان را در دستیابی به موفقیت و کاربایی در حرفه مورد انتخاب خود آماده‌تر می‌کند تا از این طریق بتوانند به خود، دیگران، جامعه و اقتصاد سود برسانند». مقصود از مهارت‌افزایی نیز «فراگیری فنون و روش‌های پرداختن به یک حرفه و اکتساب ظرفیت‌های مؤثر در تولید است. مهارت‌ها به ۳ دسته اصلی تقسیم می‌شوند: (۱) مهارت‌های عمومی و پایه (مشترک بین زیرگروه‌های آموزشی)؛ (۲) مهارت‌های تخصصی (مشترک بین رشته‌های یک زیرگروه) و (۳) مهارت‌های اختصاصی (خاص رشته تحصیلی فرد در حرفه مرتبط)». دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی از طریق تغییر و اصلاح مورد انتظار در برنامه‌ها؛ ارزیابی از جنبه عملی برنامه‌های درسی در دانشگاه‌ها و تأکید بر اجرای کامل برنامه؛ طراحی و اجرای برنامه‌های خارج از فرایند رسمی تحصیل و اطلاع از وضعیت دانش‌آموختگان و توانایی و ضعف آنان در میدان واقعی کسب و کار به منظور انعکاس آن‌ها در بازنگری و تدوین برنامه‌های درسی قصد تقویت یادگیری دانشجویان را دارد.

جامعه هدف و دانشگاه‌های مورد نظر برای اجرای این طرح چیست؟

جامعه هدف دانشجویان دوره کارشناسی و دانشگاه‌هایی که در این مرحله وارد طرح می‌شوند دانشگاه‌های دولتی کشور هستند. در صورت موفقیت طرح پس از ارزیابی‌های کارشناسی ممکن است طرح شامل دانشجویان سایر مقاطع و نیز بقیه زیرنظام‌های آموزش عالی بشود.

مهم‌ترین هدف‌های این طرح چیست؟

به طور خلاصه هدف‌های این طرح عبارت است از: تقویت اجرای برنامه‌های آموزشی در دانشگاه‌ها با جهت‌گیری به سوی تربیت نیروی ماهر و مورد نیاز بازار کار کشور؛ انطباق بیشتر برنامه‌های درسی با نیازهای جامعه و بازار کار؛ متناسب‌سازی برنامه‌های درسی با شایستگی‌های حرفه‌ای مورد انتظار از دانش‌آموختگان دانشگاهی و افزایش شایستگی‌های کارآفرینانه دانشجویان برای بالفعل کردن فرصت‌های شغلی آنان در آینده

قائم مقام وزیر علوم خبر داد:

اصلاح آیین‌نامه ارتقای مرتبه اعضای هیئت علمی با محور حل مشکلات کشور

عبدالرضا باقری درباره اصلاحات آیین‌نامه ارتقاء مرتبه اعضای هیئت علمی گفت: آیین‌نامه ارتقاء اساتید همان چه که پیش از این مصوب شده بود، به قوت خود باقی است. وی ادامه داد: در ماده ۵ این آیین‌نامه ظرفیتی پیش‌بینی شده که بر اساس آن به موسسات آموزشی اختیار می‌دهد در قالب مأموریت‌هایی که دارند، بتوانند متناسب با مأموریت‌های خود و فعالیت‌هایی که منجر به حل معضلات کشور می‌شود به آیین‌نامه اضافه و از این طریق امتیاز لازم برای ارتقای اعضای هیئت علمی در نظر بگیرند. قائم مقام وزیر علوم خاطرنشان کرد: در حال حاضر نیز برخی از موسسات آموزشی از این ظرفیت استفاده کرده و کارگروه‌هایی در حوزه‌های علوم پایه، کشاورزی، هنر، مهندسی و علوم انسانی تشکیل شده است. در این کارگروه‌ها مواردی که به نظر می‌آید با استفاده از آنها می‌توان معضلات کشور را برطرف کرد، دکتر باقری در خصوص اینکه آیا تا پایان مهرماه اصلاحات مذکور در آیین‌نامه اعمال شده و به دانشگاه‌ها ابلاغ خواهد شد، گفت: این بررسی‌ها به زمان بیشتری نیاز دارد و چنانچه این موارد در هیئت ممیزه هر موسسه به تصویب برسد با تأکید هیئت ممیزه مرکزی مبنای عمل قرار می‌گیرد.

ریاست معاون اول رییس‌جمهور برگزار شد. دکتر اسحاق جهانگیری با بیان اینکه عدم تأمین نیازهای پژوهشی و تحقیقاتی کشور ممکن است آسیب‌های جبران‌ناپذیری برای کشور

به همراه داشته باشد، تصریح کرد: با وجود آنکه بودجه دولت با محدودیت‌های زیادی روبرو است اما تلاش دولت این است که اعتبارات مورد نیاز برنامه‌های پژوهشی و تحقیقاتی را تأمین کند چرا که نمی‌توان برنامه‌های علمی و تحقیقاتی کشور را نادیده گرفت.

معاون اول رییس‌جمهور با اشاره به نوسانات نرخ ارز و مشکلات دانشگاه‌های کشور برای تأمین بودجه مورد نیاز فرصت‌های مطالعاتی و کارهای تحقیقاتی و پژوهشی، گفت: دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی کشور از نظر بودجه در تنگنا قرار گرفته‌اند که باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنیم تا این کمبودها جبران شود.

وی از دستگاه‌های اجرایی خواست از طرح‌های کلان ملی مطالعاتی حمایت کنند و برای تأمین بودجه مورد نیاز این طرح‌ها در حد امکان کمک‌های لازم را انجام دهند.

دکتر جهانگیری همچنین با اشاره به پیشنهاد دبیرخانه شورای عالی عتف در خصوص ایجاد نظام هماهنگ برنامه‌ریزی و عملکرد پژوهش و فناوری کشور، تدوین یک برنامه پژوهشی بلندمدت برای کشور را مثبت و سازنده ارزیابی و تأکید کرد: تهیه برنامه پژوهشی بلندمدت برای کشور لازم است که باید دبیرخانه شورا ضمن هماهنگی‌های لازم با سازمان برنامه و بودجه کشور به‌عنوان متولی اصلی برنامه‌ریزی کشور، برنامه‌های مطالعاتی برای حل چالش‌های اصلی کشور را تدوین کنند.

در این جلسه که وزرای علوم، تحقیقات و فناوری، آموزش و پرورش، نیرو، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، روسای فرهنگستان‌های علوم، زبان و ادبیات فارسی و علوم پزشکی و رییس دانشگاه آزاد اسلامی نیز حضور داشتند، دبیر شورای عالی عتف پیشنهادات کمیسیون دائمی این شورا را در خصوص بازنگری ارکان اجرایی دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری مطرح کرد که پس از بحث و تبادل نظر تصمیمات لازم اتخاذ شد.

برنامه ساماندهی طرح‌های کلان ملی پژوهش و فناوری از دیگر موضوعاتی بود که در این جلسه مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت و ضمن مرور اهم مصوبات شورا در خصوص طرح‌های کلان ملی، گزارشی از وضعیت کلی اعتبارات طرح‌های کلان فعال و اولویت‌بندی این طرح‌ها براساس میزان تأثیر بر تحقق شاخص‌های اقتصاد مقاومتی ارائه شد. در ادامه این جلسه همچنین پیشنهاد ایجاد نظام هماهنگ برنامه‌ریزی و عملکرد پژوهش و فناوری کشور توسط دبیر شورا مطرح شد که پس از بحث و بررسی مقرر شد این موضوع با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه در قالب یک پیشنهاد جامع در جلسه آتی شورا مطرح شود.

درباره محتوای طرح توضیح بدهید.

طرح دربردارنده ۴ برنامه و اقدامات مرتبط با آن است. این برنامه‌ها عبارتند از: (۱) اجرای کامل و دقیق جنبه‌های عملی-کاربردی برنامه‌های درسی جاری شامل: به‌روزردن برنامه‌های درسی با رویکرد مهارت‌افزایی و اشتغال‌پذیری؛ اصلاح، اعمال.

طرح از چه زمانی به اجرا در می‌آید؟

با کمک و همراهی دانشگاه‌ها طبق برنامه باید از آغاز سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ وارد مرحله اجرا شود.

برای تضمین موفقیت طرح، چه اقداماتی صورت گرفته است؟

مانند سایر طرح‌های تحولی، این طرح نیز جز با مشارکت دانشگاه‌ها و همراهی مدیران آموزش عالی کشور به موفقیت نخواهد رسید. در این مسیر پشتیبانی مجلس شورای اسلامی؛ سایر وزارتخانه‌ها مانند وزارت صنعت، معدن، تجارت؛ وزارت کار، رفاه و تأمین اجتماعی؛ وزارت آموزش و پرورش و سازمان برنامه و بودجه که خود به صورت هوشمندانه وارد این جریان تحولی شد و محرک و پیش‌برنده آن بود به طور جدی مورد نظر و تقاضای ما است.

برای معرفی بیشتر طرح، نکته دیگری مد نظر شما است؟

در شرایط کنونی که با چالش فزاینده تعداد دانش‌آموختگان جویای کار رو به رو هستیم، یکی از راه‌های درست پیشگیری از افزوده‌شدن تعداد بیشتری به افراد قبلی است. زیرنظام‌های آموزش عالی از کیفیت یکسانی برخوردار نیستند و در نتیجه دانش‌آموختگان آنان در شرایط متعارف، به دلیل دارا بودن شایستگی‌های متفاوت فرصت برابری برای یافتن شغل و موفقیت در کسب و کار ندارند. اما مردم و جامعه با توجه کمتر به این موضوع انتظار دارند شرایط اشتغال برای همه دانش‌آموختگان فراهم باشد. امیدوارم دستاوردهای اجرای این طرح آنچنان ارزشمند باشد که بتواند به مثابه الگویی برای سایر زیرنظام‌های دانشگاهی جهت حرکت در مسیر بهبود کیفیت آموزش باشد.

معاون اول رییس‌جمهور در جلسه شورای عالی عتف تصریح کرد:

به رغم محدودیت‌ها، دولت بودجه برنامه‌های پژوهشی و تحقیقاتی را تأمین می‌کند / تدوین برنامه پژوهشی بلندمدت برای کشور لازم است

جلسه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) به

دبیرستاد امور رفاهی اعضای هیات علمی وزارت علوم خبرداد:

بهره‌مندی از تخفیف‌های مجموعه فرهنگی، آموزشی پردیسان مشهد در ایام سوگواری محرم و صفر

مهندس حسن‌زاده دبیرستاد امور رفاهی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اعلام کرد: به منظور رفاه حال زائران حضرت ثامن‌الحجج علی بن موسی‌الرضا (ع) در ایام سوگواری محرم تا پایان ماه صفر، هتل پردیسان مشهد به مدت پنجاه روز جهت اقامت اعضای هیات علمی و فرهیختگان زائر و خانواده‌هایشان، تسهیلات ویژه‌ای شامل تخفیف ویژه اقامت در اتاق‌ها و سوئیت‌های هتل پنج ستاره همراه با صبحانه و استفاده رایگان از خدمات جانبی هتل همچون مجموعه آبی، سالن ورزشی و ... در نظر گرفته است. مهندس حسن‌زاده با اعلام این خبر گفت: همچنین بر اساس توافق صورت گرفته ستاد امور رفاهی اعضای هیات علمی وزارت علوم و مدیرعامل گروه هتل‌های هما، اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و کارکنان وزارت علوم می‌توانند به همراه خانواده‌هایشان تا پایان سال جاری از اقامتگاه‌های مجموعه هتل‌های هما در تهران، خیام مشهد، احمدآباد مشهد، شیراز و بندرعباس با تخفیف ۴۰ درصدی به همراه صبحانه بهره‌مند شوند و سایر امکانات تفریحی این هتل‌ها نیز همچون باشگاه، استخر و ... به صورت رایگان قابل بهره‌برداری می‌باشد. اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و کارکنان وزارت علوم می‌توانند با ارائه کارت شناسایی معتبر یا معرفی‌نامه ستاد امور رفاهی از امکانات فوق‌الذکر استفاده کنند.

مدیرکل امور اداری و پشتیبانی وزارت علوم تصریح کرد: در حوزه گردشگری نیز برنامه‌ریزی لازم برای استفاده اعضای هیئت علمی و کارکنان ستاد وزارت علوم از مجتمع رفاهی تفریحی هتل پردیسان مشهد صورت پذیرفته و از ابتدای تابستان سال جاری در حال انجام است. همچنین همکاران دانشگاهی اعم از استادان (شاغل و بازنشسته) و کارکنان کلیه دانشگاه‌ها، مؤسسات، پژوهشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در تمام ایام سال از ۷۰ تخفیف در بهره‌مندی از امکانات اقامتی (شامل اتاق‌های دو نفره، سه نفره، سوئیت و خدمات پذیرایی شامل رستوران، تالار و سالن‌های برگزاری مراسم) برخوردار هستند. دکتر خراسانی درخصوص مجوزهای استخدام اعضای هیئت علمی عنوان کرد: معاونت اداری، مالی و مدیریت منابع وزارت علوم، طبق مجوز ۱۰۴۶۰۵/ت/۴۸۵۲۷ تاریخ ۱۳۹۲/۵/۱۰ سازمان امور اداری و استخدامی کشور، تعداد ۱۲ هزار سهمیه را دریافت و بخش عمده آن را توزیع کرده و در حال حاضر ۷۲۴ سهمیه باقی مانده است.

» **تحويل خودرو به اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و نیز انعقاد تفاهم‌نامه با بانک ملی برای ارائه تسهیلات در قالب عقد مرابحه از ۳۰ تا ۵۰ میلیون تومان از دیگر فعالیتهایی است که از سوی امور اداری و پشتیبانی وزارت علوم در حال انجام است.** «

وی در خصوص پیگیری‌های دانشگاه‌ها و مؤسسات وابسته برای اخذ شماره شناسه برای نیروهای قراردادی توضیح داد: با توجه به توافقاتی که به عمل آمده در نشست معاون اداری مالی و مدیریت منابع وزارت علوم با دکتر صدری نوش‌آبادی معاون سرمایه‌انسانی سازمان امور اداری استخدامی کشور، مقرر شد کلیه درخواست‌ها بر اساس شاخص‌ها و استانداردهای منابع انسانی حوزه آموزش عالی مورد بررسی قرار گیرد که این مهم نیز در حال انجام است. مدیرکل امور اداری و پشتیبانی وزارت علوم درخصوص رفع معضل تبدیل وضعیت استخدامی کارکنان قراردادی مشمول ماده ۳۰ (دارندگان کارنامه مجاز آزمون ادواری) که بر اساس رای دیوان عدالت ابطال شده بود گفت: پیگیری‌هایی از سوی معاونت اداری مالی و مدیریت منابع وزارت علوم برای فعال‌سازی مجدد فرایند صدور شماره مستخدم در سامانه کارکنان نظام اداری صورت گرفته است که پس از اخذ نتیجه مساعد، اطلاع‌رسانی خواهد شد.

مدیرکل امور اداری و پشتیبانی وزارت علوم خبر داد:

تلاش وزارت علوم برای افزایش صد درصدی وام مسکن اعضای هیئت علمی

دکتر اباصلت خراسانی مدیرکل امور اداری و پشتیبانی وزارت علوم از افزایش صد درصدی وام مسکن اعضای هیئت علمی خبر داد و گفت: بر اساس پیگیری‌های به عمل آمده، در صورت تأیید مراجع ذیربط، وام مسکن اعضای هیئت علمی به دو بیست میلیون ریال افزایش خواهد یافت و ابلاغ چگونگی عملیاتی‌شدن آن نیز مراحل نهایی را می‌گذراند. دکتر خراسانی اظهار داشت: پیگیری عقد قرارداد شرکت‌های سازنده خودرو برای تحويل خودرو به اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و نیز انعقاد تفاهم‌نامه با بانک ملی برای ارائه تسهیلات در قالب عقد مرابحه از ۳۰ تا ۵۰ میلیون تومان از دیگر فعالیتهایی است که از سوی امور اداری و پشتیبانی وزارت علوم در حال انجام است.

سهام ایران از میزان تولید علم دنیا

سهام ایران در تولید علم دنیا در هر سال افزایش یافته است به طوری که در سال ۲۰۱۸ در پایگاه بین‌المللی (ISI) WOS به ۲۰۱ درصد و در پایگاه بین‌المللی اسکوپوس به ۲۰۹ درصد افزایش یافته است.

رتبه استنادات و ارجاعات به تولیدات علمی ایران

بر اساس آمار مستخرج از پایگاه بین‌المللی WOS رتبه استنادی ایران در شش سال اخیر همواره سیر صعودی داشته و از رتبه ۳۰ در سال ۲۰۱۲ به رتبه ۲۲ در سال ۲۰۱۷ ارتقا یافته است.

تعداد نشریات نمایه‌شده در پایگاه‌های معتبر و اسکوپوس در چهار سال اخیر (ISI) WOS بین‌المللی

تعداد نشریات وابسته به وزارت عتف در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی در سال‌های اخیر افزایش چشمگیری داشته است. به طوری که تا قبل از ۱۳۹۴ و در طی سال‌های پس از انقلاب فقط ۲۲ نشریه از وزارت علوم در پایگاه WOS نمایه شده بود. اما با توجه به برنامه‌های وزارت عتف، از سال ۹۴ تاکنون تعداد ۳۵ نشریه جدید در این پایگاه نمایه شده است و در مجموع تعداد کل نشریات نمایه شده در حال حاضر به ۵۷ نشریه رسیده است.

جایگاه دانشگاه‌های کشور در نظام‌های معتبر بین‌المللی

حضور روز افزون دانشگاه‌های کشور در نظام‌های رتبه‌بندی بین‌المللی حاکی از افزایش کیفیت و اثرگذاری آنها در دنیاست. در رتبه‌بندی تایمز در سال ۲۰۱۳ تنها یک دانشگاه از کشورمان حضور داشت این در حالی است که در سال ۲۰۱۸ تعداد دانشگاه‌های کشور در این نظام رتبه‌بندی به ۱۸ مورد رسیده است. همچنین در رتبه‌بندی لایدن تعداد دانشگاه‌های کشور در سال ۲۰۱۳ برابر با ۵ مورد بود که در سال ۲۰۱۸ به ۲۱ مورد رسیده است.

جایگاه ایران در شاخص جهانی نوآوری

روند نزولی جایگاه جهانی ایران در این شاخص با شروع کار دولت تدبیر و امید معکوس شده و جایگاه ایران از رده ۱۲۰ در سال ۱۳۹۳ به رده ۷۵ در سال ۱۳۹۶ ارتقا یافته است. همچنین بر اساس اعلام معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری، جایگاه ایران در شاخص‌های جهانی نوآوری با جهشی قابل توجه از رتبه ۷۵ در سال ۲۰۱۷ به جایگاه ۶۵ در سال ۲۰۱۸ رسیده است. این ارتقای شاخص مرهون توجه ویژه به حوزه فناوری و نوآوری در مراکز آموزش عالی و پژوهشی و فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان است.

زیر ساخت‌های پژوهش و فناوری

بر اساس اطلاعات به دست آمده در بانک اطلاعاتی جامع از وضع موجود آزمایشگاه‌های دانشگاه‌ها و مراکز علمی و فناوری تعداد آزمایشگاه‌ها از ۳۵۰۰ آزمایشگاه تا پایان سال ۱۳۹۲ به تعداد ۱۲۵۹۴ آزمایشگاه تا پایان سال ۱۳۹۶ افزایش یافته است.

پیشرفت علم و فناوری جمهوری اسلامی ایران

گزارش: بر اساس گزارش رسمی پایگاه‌های استنادی معتبر جهان، وضعیت رشد علمی کشور در دولت یازدهم و دوازدهم نه تنها کاهش نداشته است بلکه با رشد قابل ملاحظه‌ای نیز همراه بوده است. به طوری که در سال ۲۰۱۷ در میان ۲۵ کشور برتر تولید کننده علم دنیا از نظر رشد علمی با ۸٫۹ درصد رتبه نخست را داشته است. این در حالی است که با توجه به رشد علمی کشور در دو دهه اخیر رقبای فعلی علمی کشورمان، کشورهای توسعه‌یافته از نظر علمی و فناوری می‌باشند.

تعداد مدارک و مقالات ثبت شده و رشد آن در پایگاه‌های معتبر (ISI) WOS، اسکوپوس (SCOPUS)

میزان تولید علم کشور در پایگاه بین‌المللی WOS در سال ۲۰۱۲ برابر با ۳۰۹۴۷ مدرک بوده است که در سال ۲۰۱۷ نیز به ۵۲۱۸۳ مدرک افزایش یافته است. در پایگاه اسکوپوس در سال ۲۰۱۲ میزان تولیدات علمی برابر با ۴۰۷۷۶ مورد بوده که در سال ۲۰۱۷ به ۵۴۹۳۷ مورد افزایش یافته است. میزان رشد علمی تولید علم در پایگاه WOS در سال ۲۰۱۲ برابر ۳٫۹ درصد بوده که در سال ۲۰۱۷ به ۸٫۹ درصد افزایش یافته است. لازم به ذکر است ایران با نرخ رشد ۸٫۹ درصد در سال ۲۰۱۷ در میان ۲۵ کشور برتر دنیا رتبه اول را داشته است. کشورهای روسیه با ۶٫۶ درصد رشد و چین با ۴٫۳ درصد رشد به ترتیب در رتبه‌های دوم و سوم در میان ۲۵ کشور برتر دنیا قرار دارند.

رتبه علمی ایران در دنیا، منطقه، جهان اسلام، کشورهای جنبش عدم تعهد

بر اساس مستندات پیوست در پایگاه WOS، در سال ۲۰۱۲ ایران با ۳۰۹۴۷ مدرک ثبت شده در جایگاه ۲۱ دنیا قرار داشت. با توجه به تأکیدات رهبر معظم انقلاب در خصوص توجه به رشد تولید علم در سال ۲۰۱۷ ایران با ۵۲۱۸۳ مدرک با ۵ مرتبه ارتقا به رتبه ۱۶ ارتقا یافت. طبق آخرین آمار اخذ شده تا ۲۶ تیرماه ۹۷ در شش ماه نخست سال ۲۰۱۸ نیز ایران در رتبه ۱۵ قرار دارد. لازم به ذکر است که در پایگاه بین‌المللی اسکوپوس نیز در سال ۲۰۱۷ جایگاه بین‌المللی ایران ۱۶ است. ایران در تولید علم در میان کشورهای منطقه و کشورهای اسلامی در کلیه موارد رتبه اول را داراست و در میان کشورهای جنبش عدم تعهد ایران بعد از کشور هندوستان در رتبه دوم قرار دارد.

نمود پیدا می‌کنند و موجد سر برآوردن مسائل تازه‌ای می‌شوند. نمونه آن چالش دانش و اطلاعات حاصل از وب و ساختارهای قدیمی مستقر در دانشگاه و یا اقبال بی‌مهابای نسل جدید و دانشجویان نسبت به دنیای مجازی و دیجیتال در کنار اقبال کم و یا مقاومت در برابر دیجیتالی‌شدن والدین و اساتید قدیمی‌تر و یا آنچه که صاحب نظران از آن تحت عنوان شکاف بین بومیان دیجیتال و مهاجران دیجیتال یاد می‌کنند. نسل جدید که به نوعی عجیب با فضای مجازی و آشنای با دنیای دیجیتال و فناوری‌های نوین آن است نه تنها از بودن در این فضا احساس بیم نمی‌کند بلکه خود را بومی آن دانسته و تجربه زیسته خود را با آن تعریف کرده و رشد می‌دهد.

این نسل سرگردانی و ناشناختگی نسل قدیم را به مثابه مهاجران به نسبت کم آشنای فضای مجازی ندارد. در نتیجه از منظر و پنجره دسترسی، بودن و توانایی‌های مکتسبه در فضای مجازی و جهان دیجیتال شاهد نوعی فاصله و تمایز بین نسلی می‌شویم. از این بابت تحقق تعامل و مفاهمه نسلی محتاج بازاندیشی و فراهم‌سازی زمینه‌ها و بستری است که ابژه‌های دو نسل را به یکدیگر نزدیک سازد. از همین‌رو نیاز است که نسل قدیم که نقش پیشکسوتی را هم عهده‌دار است، خود را بی‌نیاز و بی‌بهره از فناوری‌های جدید، ظرایف و مهارت‌های دنیای مدرن و دیجیتال نداند. البته دستگاه‌ها و نهادهای مربوط چون دانشگاه هم باید تمهیدات لازم را برای توانمندسازی مجموعه‌های تحت پوشش فراهم نمایند. بهره‌گیری از نیروهای واسط چون دستیاران آموزشی و پژوهشی، تشکل‌ها و انجمن‌های برآمده از اجتماعات دانشجویی و بهره‌گیری از پتانسیل‌های فرهنگی و اجتماعی که معاونت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها در مجموعه فعالیت‌های خود تعریف می‌کنند، می‌تواند قابلیت امکان بخشی به تعامل، گفتگو و مفاهمه نسلی را فراهم کند.

این ذهنیت به لحاظ صورتبندی و محتوایی، دریافت‌های حاصل از نظام تعاملات، فضاها، اجتماعی و فرهنگی، رجحان‌ها، مشغولیت‌ها و به بازی‌های تمایزبخش را به نمایش می‌گذارد. چنانکه در دنیای جدید شاهد تغییرات فزاینده‌ای در نحوه ارتباط و دستیابی به اطلاعات، به یمن دسترسی توده‌ای به سازکارهای ابزاری هستیم. امری که مناسبات عینی و ذهنی جامعه را دگرگون کرده است.

توزیع اطلاعات دیگر صورت پیشین خود را که طبقه‌بندی شده و در دسترس خواص باشد، ندارد. همه خود را به نوعی دارنده اطلاعات دانسته بی آن که چندان هم به درستی و غلط بودن آن اعتنایی داشته باشند، دنیای مجازی به سرعت از یک فضای صرفاً قابل خواندن به فضایی با امکان مشارکت فردی تغییر کرده است، دریافت منفعلانه متن و صدا دیگر معنایی ندارد، کاربران با متن در می‌پیچند و روی به تعامل می‌آورند و برداشتهای تازه‌ای را خلق می‌کنند، به عبارتی باید گفت اینترنت و دنیای مجازی محمل انقلاب دیجیتالی شده‌اند؛ اینترنت به مثابه رسانه‌ای مهاجم تأثیر تهاجمی خود را بر تمامی عرصه‌های زندگی، از زندگی روزمره تا سیاست اعمال می‌کند. افزون بر این بر خلاف خوانش در منابع جهان غیردیجیتال که عمدتاً بر خواندن و خوانش متمرکز بود، در فضای مجازی این خواندن‌ها تبدیل به خوانش، تعبیر و تفسیر می‌شود. امری که در درجه نخست جهان ذهنی را در آستانه دگرگونی بزرگ قرار داده و به تبع آن باید شاهد تغییر و تحول در عرصه اعیان اجتماعی و فرهنگی بود. با قوت گرفتن و فراگیر شدن حضور در فضای مجازی به خصوص برای نسل جدید، شاهد پدیدار شدن نسلی که از آن تحت عنوان نسل دیجیتالی یاد می‌شود، هستیم. نسلی که در فضایی بس متفاوت با نسل پیشین تنفس می‌کند و ابژه‌های جدیدی را با خود داشته و جهان و تجربه‌ای تازه‌تر و متفاوت را رقم می‌زند. تحت چنین شرایطی فاصله‌ها و چه بسا شکاف‌های بین نسلی

عکس نوشت

انتصابات (شهریور و مهرماه ۹۷)

- ❖ با حکم وزیر علوم، دکتر مسعود برومند به سمت مجری پروژه‌های اقتصاد مقاومتی در حوزه پژوهشی منصوب شد.
- ❖ با حکم وزیر علوم، دکتر مجتبی شریعتی نیاسر به سمت مجری پروژه‌های اقتصاد مقاومتی در حوزه آموزشی منصوب شد.
- ❖ وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در حکمی، دکتر مهران گرمه‌ای را به سمت رئیس پارک علم و فناوری استان خراسان شمالی منصوب کرد.
- ❖ طی حکمی از سوی دکتر مسعود برومند معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم و رئیس ستاد ملی هفته پژوهش و فناوری، دکتر علی باستی رییس پارک علم و فناوری گیلان، به عنوان دبیر اجرایی نمایشگاه دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن بازار سال ۱۳۹۷، منصوب شد.
- ❖ دکتر منصور غلامی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در حکمی، دکتر خسرو سایوند را به سمت «سرپرست دانشگاه ملایر» منصوب کرد.
- ❖ دکتر منصور غلامی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در حکمی، دکتر حسین پیری را به سمت «سرپرست دانشگاه بناب» منصوب کرد.
- ❖ دکتر منصور غلامی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در حکمی، دکتر علیرضا حسینی را به سمت «سرپرست دانشگاه کوثر (ویژه خواهران)» منصوب کرد.

گزیده اخبار آموزشی عالی در یک نگاه

- ❖ نرم افزار پذیرش ۲۴، از محصولات شرکت دانش بنیان مستقر در پارک علم و فناوری یزد، موفق به کسب مقام نخست رشد استارت‌آپ های حوزه سلامت کشور شد.
- ❖ دانشگاه های شهر کرد و اکسترمادورای اسپانیا باهدف تبادل علمی و آموزشی و توسعه همکاری های پژوهشی، تفاهم نامه همکاری های مشترک امضا کردند.
- ❖ سامانه ربات جراحی از راه دور که توسط پژوهشگران دانشگاه تربیت مدرس با همکاری شرکت ارتباطات سیار ایران ساخته شده است، در نوزدهمین نمایشگاه بین المللی تلکام رونمایی می شود.
- ❖ جمعی از پژوهشگران دانشکده مهندسی برق دانشگاه صنعتی شریف موفق به راه‌اندازی اولین بستر testbed شبکه مخابراتی نسل پنجم کشور شدند.
- ❖ پژوهشگاه مواد و انرژی با هدف گسترش تعاملات علمی بین المللی، با دانشگاه تورین ایتالیا تفاهم نامه همکاری امضا کرد.
- ❖ دانشجوی دوره کارشناسی ارشد مهندسی برق - الکترونیک دانشگاه شهیدباهنر کرمان حائز رتبه اول کشوری سیزدهمین دوره المپیاد بین‌المللی میکروالکترونیک شد.
- ❖ دکتر اسماعیل فاتحی فر به عنوان استاد بهره وری سبز از سوی سازمان بهره وری آسیایی انتخاب شد.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

(اداره کل روابط عمومی)

خبرنامه آموزشی عالی

(ویژه اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی)
زیر نظر شورای سیاستگذاری

سردبیر: دکتر علیرضا عبداللهی نژاد

اعضای هیئت تحریریه: لیلا مولایی، زهرا حامدی

صفحه آرایشی: زهرا حامدی